

Reykjavík 20.04.08

Nefndasvið Alþingis
Landbúnaðar- og sjávarútvegsnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Umsögn stjórnar Dýralæknafélags Íslands vegna 524. máls, þ.e. frumvarp til laga um endurskoðun á undanþágum frá I. kafla I. viðauka við EES-samninginn, EES reglur, breyting ýmissa laga

Stjórn DÍ gerir eftirfarandi athugasemdir:

35. grein:

Stjórn DÍ er samþykkt því sjónarmiði að almennt skuli aðskilja eftirlit og þjónustu m.t.t. vanhæfis- og samkeppnissjónarmiða, **enda njóti héraðsdýralæknar, eftirlitsdýralæknar, sérgreinadýralæknar og aðrir dýralæknar helgunarálags vegna þessa, þ.e. að réttur og atvinnufrelsi verði ekki skert án bóta.**

Varðandi störf eftirlitsdýralækna, þá er minnt á að í bréfi yfirdýralæknis dags. 11. nóvember 2000 segir eftirfarandi: “yfirdýralæknir hefur ávallt skilgreint starf þessara dýralækna (þ.e.a.s. eftirlitsdýralækna) á þann veg að þeir mættu eingöngu sinna eftirlitsstörfum á skilgreindum vinnutíma sínum. Hvað þeir gerðu utan skilgreinds vinnutíma væri þeirra mál. Á þeim tíma mættu þeir sinna almennum dýralækningum og taka vaktir eins og hver annar dýralæknir”.

Í skýringum með 35. gr. er vísað til skuldbindinga skv. alþjóðlegum samningum hvað varðar aðskilnað á eftirliti og þjónustu. Hér er væntanlega vísað til EES samningsins. Stjórn DÍ vekur athygli á að skv. reglum Evrópubandalagsins er ekki tekið fram í skilgreiningu á opinberum eftirlitsdýralæknum (“official veterinarian”) að slíkir skuli vera í fullu starfi eða megi ekki sinna öðrum störfum.

Einnig er vakin athygli á að sjálfstætt starfandi dýralæknar innan EB geta aflað sér auka menntunar í eftirlitsstörfum (“approved veterinarian”) og er þá heimilt að taka að sér opinber eftirlitsstörf í hlutastarfi undir ákveðnum forsendum. Þar er átt við t.d. fjósaskoðun og skoðun gripa heima á bæjum áður en þeir fara til slátrunar.

Til frekari upplýsinga vísar stjórn DÍ til reglugerðar (EC) 882/2004 (almenn regla um öll matvæli, dýraheilbrigði, dýravernd, fóður og að eftirlitsaðili skuli óháður) og reglugerðar (EC) 853/2004 og (EC) 854/2004, þ.e. sértækar reglur um matvæli úr dýraríkinu og eftirlit með þeim, þar sem m.a. er fjallað um störf dýralækna sem sinna bæði opinberu eftirliti og þjónustu í hlutastörfum (“approved veterinarian”).

Stjórn DÍ leggur þunga áherslu á að héraðsdýralæknum, eftirlitsdýralæknum, sérgreinadýralæknum og öðrum dýralæknum sem starfa hér á landi verði ekki settar takmarkanir á atvinnufrelsi umfram þau ákvæði sem er að finna í lögum og reglum EB um störf dýralækna.

36. grein:

Samkvæmt frumvarpinu verður ekki um að ræða skipulagðar vaktir vegna almennrar þjónustu við dýraeigendur á þéttbýlli svæðum landsins, Gullbringu- og Kjós, Skagafirði, Eyjafirði og Suðurlandi. Þetta er rökstutt í greinargerðinni "... ekki er því ástæða til að skipuleggja og greiða fyrir slíka þjónustu þar sem starfandi dýralæknar sinna þessari þjónustu í dag á markaðslegum forsendum"

Þetta telur stjórnin vera ranga staðhæfingu, því í dag er greitt fyrir allar bakvaktir á þessum svæðum, bæði á dagvinnu- og eftirvinnutíma. Ef greiðsla bakvakta frá hinu opinbera fellur niður þarf að fjármagna bakvaktirnar á annan hátt, eða sleppa þeim.

Samkvæmt frumvarpinu verða engar bakvaktir á ofangreindum svæðum greiddar af hinu opinbera. Mikilvægt er að gera sér glögga grein fyrir mögulegum afleiðingum þessa.

Afleiðingar gætu orðið þessar:

1. Veruleg hækkun gjaldskrár, misjafnt eftir svæðum, gæti verið um 30 % hækkun að jafnaði. Þannig fellur aukinn kostnaður á bændur og aðra dýraeigendur og mismunur verður í kostnaði eftir svæðum. Afleiðingar þessa geta orðið að bændur og aðrir dýraeigendur veigri sér við að leita til dýralækna vegna kostnaðar og að slíkt ástand bitni á velferð dýra og ímyndar landbúnaðarafurða og tiltrú neytenda. Jafnframt þarf að huga að samkeppnis- sjónarmiðum á milli dýralækna, það getur ekki verið rétt að t.d. dýralæknar sem að sinnir viðskiptavinum bæði í S-Þingeyjarsýslu og Eyjafirði skuli mismunað hvað varðar bakvaktargreiðslu eftir því hvort viðkomandi dýralæknir er búsettur í Eyjafirði eða S-Þingeyjarsýslu. Slíkt skekkir samkeppnisstöðu og samræmist ekki samkeppnislögum.
2. Takmarkaðar bakvaktir.
 - a. Eingöngu fyrir viðskiptavinum gæludýra. Vegna sífellt meiri sérhæfingar sinna smádýralæknar ekki stórum dýrum, s.s. hestum, nautgripum og sauðfé. Þessir dýralæknar hafa hvorki lyf, tæki né áhöld til að sinna útköllum vegna stærri dýra. Þetta á helst við í Gullbringu- og Kjósarumdæmi, en bakvakt vegna hesta yrði líklega haldið úti á höfuðborgarsvæðinu á annatíma, en líklega ekki þess utan, s.s. á Suðurnesjum.
 - b. Árstíðabundnar bakvaktir. Dýralæknar gætu tekið þann kostinn að halda úti bakvakt á álagstímum, þannig að útköll stæðu undir bakvaktargreiðslum og sleppt bakvöktum á öðrum árstímum þegar færri útkalla er að vænta.
 - c. Að utan almenns vinnutíma verði engar skipulagðar vaktir og undir hælinn sett hvort næst til dýralæknis eða ekki vegna bráðatilfella.

Dýralæknafélag Íslands hefur alla tíð lagt á það mikla áherslu að réttur dýra og/eða dýraeigenda til að hafa aðgang að dýralæknaþjónustu verði tryggður í lögum á grundvelli **dýraverndarsjónarmiða**, þ.e. að dýralæknir sé ávallt tiltækur til að lina þjáningar dýra, sama hveurrar tegundar.

Stjórn DÍ leggur þunga áherslu á að það verði eftir sem áður samfélagslegt verkefni að skipuleggja og greiða fyrir bakvaktir um land allt þannig að bændur og aðrir dýraeigendur njóti jafnræðis hvað varðar þessa grunnþjónustu, óháð búsetu.

Þess er krafist að sjálfstætt starfandi dýralæknum verði ekki mismunað eftir búsetu hvað varðar greiðslu fyrir bakvaktir.

37. grein:

Stjórn DÍ bendir á að það er afar mikilvægt að sem allra fyrst verði hafist handa við gerð reglugerðar þeirrar sem ætlað er það mikilvæga hlutverk að tryggja dreifðum byggðum þjónustu dýralækna. Reglugerðinni er ætlað að mæla fyrir um starfsaðstöðu, greiðslu staðaruppbótar og/eða ferðakostnaðar dýralækna sem tekur að sér að veita slíka þjónustu. Tafir og óvissa hvað þetta varðar skapar mikla óvissu hjá þeim dýralæknum sem eru að veita þessa mikilvægu grunnþjónustu í dag. Reynslan segir okkur að hætta er á að dýralæknar hverfi til annara starfa innanlands sem utan þegar starfsumhverfi dýralækna er sett í uppnám með þessum hætti (sbr. reynsluna fyrir og eftir breytingu á lögum um dýralækna árið 1998).

Stjórn DÍ hefur þungar áhyggjur af því dýralækar hverfi úr störfum í strjálbýli og að erfitt verði að manna stöðurnar í ljósi þeirrar óvissu sem umrætt frumvarp hefur þegar skapað.

38. grein:

Farið er fram á að fallið verði frá breytingu á núgildandi lögum hvað varðar ákvæði um “sérmenntaða” dýralækna. Greinin hæfist þá “Matvælastofnun skal ráða **sérmenntaða** sérgreinadýralækna meðal annars ...

Einnig er farið fram á að bætt verði við “**gæludýrasjúkdóma**” í upptalningu um störf sérgreinadýralækna. Þjónusta við gæludýr er ört vaxandi svið dýralækninga og afar mikilvægt að Matvælastofnun rækti skyldur sínar við eigendur gæludýra til jafns við eigendur annara dýra.

Eins og fram kemur undir athugasemdum við 35. gr. frumvarpsins, þá er stjórn DÍ samþykkt því sjónarmiði að almennt skuli aðskilja eftirlit og þjónustu m.t.t. vanhæfis- og samkeppnissjónarmiða, **enda njóti viðkomandi dýralæknir helgunarálags vegna þessa, þ.e. að réttur og atvinnufrelsi verði ekki skert án bóta.**

Í niðurlagi 38. greinar er sérgreinadýralæknum bannað að stunda ráðgjöf og almennar dýralækningar á sínu sérsviði og á öðrum þeim sviðum þar sem Matvælastofnun sinnir opinberu eftirlit. Hér er um að ræða víðtæka skerðingu á atvinnufrelsi sem verður að mæta með helgunarálægi eða öðrum bótum.

Stjórn DÍ vekur athygli Landbúnaðar- og sjávarútvegsnefndar á meðfylgjandi fylgiskjöllum þar sem fram koma athugasemdir, ábendingar og mótmæli, þ.e. erindi dags. 14. apríl s.l. frá átta starfandi eftirlitsdýralæknum, erindi dags. 15. apríl s.l. frá fjórum starfandi sérgreinadýralæknum og mótmæli frá fundi héraðsdýralækna þann 16. apríl s.l.

Þá ítrekar stjórn DÍ ósk sína um breytingu á 18. grein laga um dýralækna er fjallar um leyfissviptingu. Greinina þarf að endursemjja, lagt er til að hún verði svohljóðandi:

“Uppfylli dýralæknir, sem hefur læknisleyfi, ekki lengur þær kröfur sem gerðar voru er læknisleyfi var veitt, svo sem vegna bilunar á andlegri heilsu, misnotkunar vímuefna eða hann vanræki skyldur sínar og störf, fari út fyrir verksvið sitt eða brjóti alvarlega í bága við fyrirmæli sem dýralæknum er skylt að starfa eftir ber yfirdýralækni að áminna hann og greina ráðherra frá málavöxtum. Nú kemur ítrekuð áminning ekki að haldi skal þá ráðherra leita álits dýralæknaáðs áður en hann ákveður að svipta viðkomandi dýralækni lækningaleyfi að fullu eða um tiltekinn tíma.”

Að lokum:

Stjórn DÍ lýsir yfir vilja til að eiga gott samstarf við Landbúnaðar- og sjávarútvegsnefnd og veitir fúslega nánari upplýsingar eftir því sem nefndin óskar.

F.h. stjórnar DÍ

Sif Traustadóttir
formaður

Fylgiskjöl

1. Erindi Héraðsdýralækna
2. Erindi Eftirlitsdýralækna
3. Erindi Sérgreinadýralækna